OCENIANIE ARKUSZA
POZIOM ROZSZERZONY

Zasady oceniania:
- za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie 50 punktów
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych)
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu), świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają logice udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Część I – test sprawdzający wiadomości i umiejętności *(20 punktów)*

Zadanie 1. ***(1 pkt)***
lira

1 pkt za poprawną nazwę

Zadanie 2. ***(1 pkt)***
przykładowe cechy chorału gregoriańskiego:
- ✓ śpiew jednogłosowy
- ✓ śpiew bez towarzyszenia instrumentów
- ✓ śpiew do tekstu łacińskiego
- ✓ śpiew ściśle związany z liturgią
- ✓ śpiew ametryczny
- ✓ śpiew oparty o system skal modalnych (kościelnych)

1 pkt za poprawne podanie trzech cech

Zadanie 3. ***(2 pkt)***
a) technika izorytmiczna

b) (Guillaume de) Machaut lub (Philippe de) Vitry

1 pkt za każde poprawne uzupełnienie
2 pkt za dwa poprawne uzupełnienia

Zadanie 4. ***(1 pkt)***
fałsz

1 pkt za poprawną odpowiedź

Zadanie 5. ***(1 pkt)***
tytuł płyty powinien uwzględniać odniesienie do poniższych elementów:
- ✓ dworu Wazów
- ✓ Warszawy
- ✓ polskiego baroku
- ✓ pierwszej połowy XVII w.

przykładowe tytuły: Muzyka na dworze Wazów, Wczesny barok w muzyce polskiej, Perły polskiego baroku

1 pkt za poprawny tytuł z uwzględnieniem miejsca i czasu

Zadanie 6. ***(1 pkt)***
przykładowe odpowiedzi:
- ✓ tekst psalmu w języku polskim
- ✓ proste opracowanie rytmiczne
- ✓ melodyka z małą ilością melizmatów
- ✓ zbliżony stopień łatwości wszystkich głosów

1 pkt za podanie dwóch cech

Zadanie 7. ***(1 pkt)***
barok
technika basso continuo (b.c.)

1 pkt za podanie epoki i nazwanie techniki

Zadanie 8. ***(2 pkt)***
cecha wspólna:
- ✓ podporządkowanie muzyki akcji dramatycznej
- ✓ położenie nacisku na zrozumiałość tekstu

różnice:
- ✓ inny styl partii wokalnych; monodia akompaniowana u Monteverdiego
- ✓ inna obsada zespołu instrumentalnego
- ✓ brak b.c. u Glucka
- ✓ rozbudowane sceny baletowe podporządkowane akcji u Glucka

1 pkt za podanie cechy wspólnej
1 pkt za podanie dwóch różnic

Zadanie 9. ***(1 pkt)***
przykładowe odpowiedzi:
- ✓ faktura homofoniczna
- ✓ kształtowanie okresowe
- ✓ zmiana form kolejnych części cyklu (forma sonatowa w I części)
- ✓ skład orkiestry (klasyczna orkiestra symfoniczna bez basso continuo)
- ✓ nowe instrumenty solowe (np. fortepian, klarnet, kontrabas)
- ✓ inne proporcje partii solowej i orkiestrowej (większa rola solisty)

1 pkt za poprawne wskazanie dwóch cech różnicujących

Zadanie 10. ***(2 pkt)***
przykładowe wyjaśnienia:

pieśń przekomponowana:
- ✓ opracowanie muzyczne podąża za treścią wyrazową całości tekstu
- ✓ brak odzwierciedlenia stroficznej budowy tekstu w opracowaniu muzycznym
- ✓ każda strofa ma inne opracowanie muzyczne skorelowane z treścią tekstu

ballada
- ✓ brak ustalonej budowy, występowanie różnych form
- ✓ epicki charakter tekstu podkreślony środkami muzycznymi
- ✓ występowanie elementów dramatycznych (dialog, monolog)

1 pkt za poprawne podanie jednej cechy gatunkowej pieśni przekomponowanej
1 pkt za poprawne podanie jednej cechy gatunkowej ballady

Zadanie 11. ***(1 pkt)***

1. B	2. C	3. A

1 pkt za poprawne zestawienie

Zadanie 12. ***(1 pkt)***
przykładowe odpowiedzi:
- ✓ (F.) Liszt
- ✓ (G.) Mahler
- ✓ (K.) Szymanowski
- ✓ (H.M.) Górecki

1 pkt za poprawne podanie dwóch kompozytorów

Zadanie 13. ***(2 pkt)***
A.
kierunek: impresjonizm
kompozytor: np. C. Debussy, M. Ravel, K. Szymanowski

B.
kierunek: neoklasycyzm
kompozytor: np. S. Prokofiew, I Strawiński, P. Hindemith, B. Britten, G. Bacewicz, A. Panufnik, W. Lutosławski

1 pkt za poprawne podanie każdego kierunku i kompozytora (wystarczy nazwisko)
2 pkt za całe zadanie

Zadanie 14. ***(1 pkt)***
przykładowe odpowiedzi:

- ✓ (Krzesimir) Dębski – *Ogniem i mieczem, Kingsajz*
- ✓ (Jan) Karczmarek – *Quo Vadis, Marzyciel*
- ✓ (Wojciech) Kilar – *Ziemia Obiecana, Pan Tadeusz, Pianista, Dracula*
- ✓ (Krzysztof) Komeda – *Dziecko Rosemary*
- ✓ (Zbigniew) Preisner – *Dekalog, Podwójne życie Weroniki*

1 pkt za poprawne podanie nazwiska twórcy i tytułu filmu

Zadanie 15. ***(2 pkt)***

A = II połowa XIX w. (odpowiedź akceptowana przełom XIX i XX wieku)
B = początek XI w. (odpowiedź akceptowana I połowa XI w.)
C = początek XVI w. (odpowiedź akceptowana I połowa XVI w.)

1 pkt za dwa poprawne wskazania
2 pkt za trzy poprawne wskazania

Część II – analiza przykładów muzycznych *(10 punktów)*

Zadanie 16. ***(2 pkt)***
A. witalizm (odpowiedzi akceptowane: fowizm, bruityzm, folkloryzm)

B. polimetria sukcesywna (polimetria) i polirytmia (odpowiedzi akceptowane zawierające opis tych zjawisk)

1 pkt za poprawne nazwanie kierunku muzyki XX wieku
1 pkt za właściwe nazwanie zjawisk metrorytmicznych

Zadanie 17. ***(2 pkt)***
A. bolero, Hiszpania

B. ostinato rytmiczne oparte na wzorcu tanecznym; wzorzec melodyczny poddawany zmianom wariacyjnym barwowym (przedstawiany kolejno przez różne instrumenty)

1 pkt za nazwanie tańca i za wskazanie regionu
1 pkt za poprawny opis kształtowania przebiegu rytmicznego i melodycznego

Zadanie 18. ***(2 pkt)***
A. rytmy nieodwracalne [rytm nieodwracalny] i właściwe zaznaczenie w materiale nutowym (np. pierwszy takt w części F)

B. przykładowe źródła inspiracji: rytmika ośrodków kulturowych świata antycznego (Grecja); muzyka orientalna; chorał gregoriański; śpiew ptaków

1 pkt za nazwanie zjawiska i za wyszukanie (zaznaczenie) zjawiska w nutach
1 pkt za wskazanie jednego ze źródeł inspiracji

Zadanie 19. ***(2 pkt)***
A. właściwe zakreślenie w partyturze serii rytmicznej np. 5 pierwszych taktów wiolonczeli I (17 pierwszych wartości rytmicznych)
właściwe zakreślenie w partyturze serii melodycznej (12 pierwszych dźwięków; odpowiedź akceptowana: 24 pierwsze dźwięki)

B. technika imitacyjna [imitacja] (odpowiedź akceptowana: technika kanoniczna [kanon])

1 pkt za właściwe zakreślenie w nutach serii rytmicznej i za właściwe zakreślenie w nutach serii melodycznej
1 pkt za nazwanie techniki kompozytorskiej

Zadanie 20. ***(2 pkt)***
A. Strawiński – ciągła zmienność rytmiczna wynikająca ze stosowania polirytmii i polimetrii, natomiast w pozostałych przykładach – porządkowanie rytmu według przyjętych modeli

B. partie wszystkich instrumentów realizują tę samą melodię o identycznym ukształtowaniu rytmicznym (odpowiedź akceptowana: wykonawcy grają unisono)

1 pkt za poprawne określenie różnicy
1 pkt za poprawne wskazanie cechy różnicującej

Część III – zadanie rozszerzonej odpowiedzi *(20 punktów)*

Zadanie 21.

Temat nr 1

	Kryterium	Kryterium w pełni zrealizowane	Punkty cząstkowe	Max. pkt
Treść pracy	Teza	Teza lub własne stanowisko dotyczące roli rytmu i metrum w muzyce XX wieku.	0 – 1	1
	Dobór argumentów, ich omówienie i właściwe odwołanie się do faktów (w tym do dzieł muzycznych i/lub literackich)	Charakterystyka innowacji w zakresie struktury rytmo - metrycznej w muzyce XX wieku: polirytmia i polimetria, indywidualne systemy kompozytorskie, odchodzenie od podziału taktowego, motoryka, rytmika swobodna, formy otwarte, oś czasu.	0 - 4	15
		Przedstawienie wpływu rytmiki na formę i środki wykonawcze: rola serii rytmicznych i indywidualnych sposobów rytmicznych na kształtowanie formy, powiększenie obsady orkiestry o bogate instrumentarium perkusyjne, nowe podejście do instrumentarium klasycznego.	0 - 3	
		Wskazanie nawiązania do tradycji (stylizacja i archaizacja), folkloru (wzorce taneczne) i kultur pozaeuropejskich (np. jazz).	0 - 3	
		Odwołanie się do utworów muzycznych i twórczości wybranych kompozytorów (poza utworami z części II arkusza), np. B. Bartoka, E. Varese'a, S. Prokofiewa, A. Weberna, G. Bacewicz, C. Orffa, W. Kilara, J. Cage'a).	0 - 4	
		Wykorzystanie wniosków z analizy.	0 - 1	
	Terminologia	Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.	0 – 1	1
	Umiejętność syntezy	Jasno i przekonująco sformułowane wnioski.	0 – 1	1
Kompozycja	Struktura pracy	Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.	0 – 1	1
Język i styl	Poprawność językowa i stylistyczna	Poprawność gramatyczna i stylistyczna.	0 – 1	1

Punkty za kompozycję oraz język i styl przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Temat nr 2

	Kryterium	Kryterium w pełni zrealizowane	Punkty cząstkowe	Max. pkt
Treść pracy	Teza	Własne stanowisko dotyczące opinii, która została przedstawiona w temacie zadania.	0 – 1	1
	Dobór argumentów, ich omówienie i właściwe odwołanie się do faktów (w tym do dzieł muzycznych i/lub literackich)	Przedstawienie różnorodności stylów, kierunków i nurtów w muzyce XX wieku.	0 - 2	15
		Wskazanie nowych funkcji muzyki w XX wieku i rodzajów ekspresji artystycznej, wskazanie na związki z innymi dziedzinami sztuki.	0 - 3	
		Wskazanie racjonalnych sposobów organizacji materiału dźwiękowego w muzyce XX wieku, w tym: kontynuacji technik ukształtowanych wcześniej (np. polifonia, korzystanie z wzorów tanecznych) i nowych technik (np. serializm, nowy modalizm).	0 - 4	
		Odwołanie się do twórczości i poglądów wybranych kompozytorów.	0 - 3	
		Wykorzystanie wniosków z zadań w części II arkusza.	0 - 1	
		Odwołanie się w argumentacji do przykładów z części II arkusza w aspekcie melodyki i harmonii.	0 - 2	
	Terminologia	Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.	0 – 1	1
	Umiejętność syntezy	Jasno i przekonująco sformułowane wnioski.	0 – 1	1
Kompozycja	Struktura pracy	Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.	0 – 1	1
Język i styl	Poprawność językowa i stylistyczna	Poprawność gramatyczna i stylistyczna.	0 – 1	1

Punkty za kompozycję oraz język i styl przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.